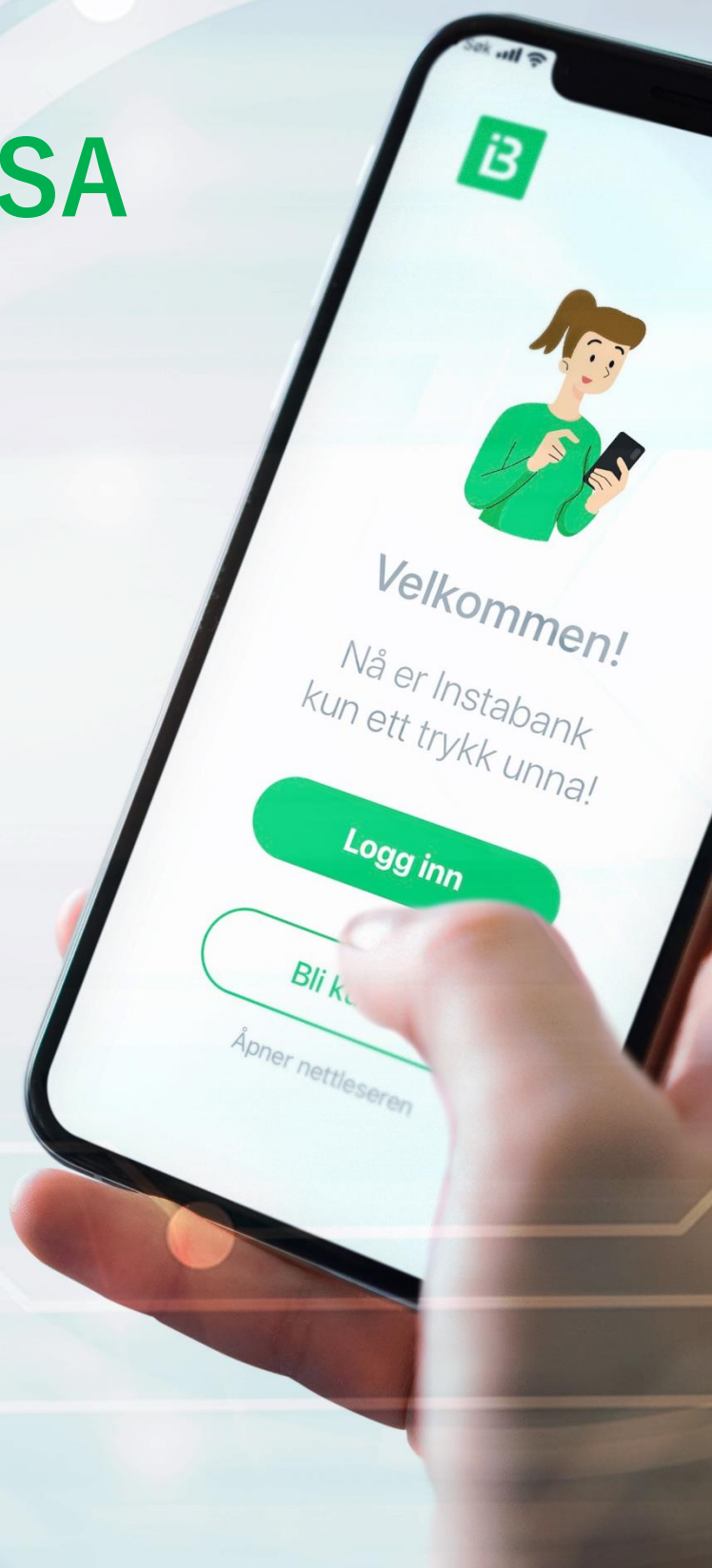

INSTABANK ASA

Offentliggjøring av finansiell informasjon 2021

Virksomhet:

Instabank ASA
(org. nr. 816 914 582)

Adresse:

Drammensveien 175, 0277 Oslo

Kontaktperson:

Navn: Robert Berg (Adm. dir.)
E-post: robert.berg@instabank.no
Tlf. 974 85 610

1.	Innledning.....	2
2.	Oppsummering	3
2.1	Formål.....	3
2.2	Ansvarlig kapital og kapitaldekning	3
2.3	Risikoeksponering og risikostyring	4
3.	Retningslinjer for risikohåndtering, styring og etterlevelse	5
4.	Gjennomgang av foretakets internkontroll.....	6
5.	ICAAP og ILAAP, Risiko- og sårbarhetsanalyse.....	6
5.1	Generelt	6
5.2	Kreditrisiko	7
5.3	Markedsrisiko	11
5.4	Operasjonell risiko.....	12
5.5	Likviditets- og finansieringsrisiko (ILAAP)	14
5.6	Endring i regulatoriske forhold og rammebetingelser	16
5.7	Renterisiko.....	16
5.8	Forretningsrisiko	17
5.9	Systemrisiko	18
5.10	Valutarisiko	18
6.	Sensitivitetstest	19
7.	Klimarisiko/ESG.....	19

1. Innledning

Instabank er en norsk bank med konsesjon fra Finansdepartementet til å drive ordinær bankvirksomhet. Banken har forretningsadresse på Skøyen i Oslo.

Konsesjonen fra Finanstilsynet ble gitt 28. juni 2016, og det ble stilt som krav at banken ble kapitalisert med minimum MNOK 265 i innskutt egenkapital. Banken har senere gjennomført flere emisjoner, og har til sammen hentet MNOK 511 i egenkapital fra aksjonærene. I tillegg har banken en samlet opptjent egenkapital på MNOK 114,4 og fondsobligasjonslån på 40,9 som ble reklassifisert til egenkapital fra 2020. Bankens totale egenkapital per 31.12.2021 var MNOK 666,1. I tillegg har banken utstedt ansvarlige lån på til sammen 56 MNOK. Bankens ansvarlige lån og fondsobligasjoner har følgende forfallsstruktur;

- Fondsobligasjon på 25 MNOK er evigvarende, men med 1. call option 28. mars 2023
- Fondsobligasjon på 15,9 MNOK er evigvarende, men med 1. call option 18. desember 2024
- Ansvarlig lån 40 MNOK forfaller 28. mars 2028
- Ansvarlig lån 16 MNOK forfaller 3. februar 2030

Finanstilsynet gjennomførte en SREP i banken høsten 2018 og banken mottok sitt Pilar 2 vedtak i mai 2019. Finanstilsynet vedtok at banken skulle ha et pilar 2 tillegg utover minstekrav og bufferkrav på 6,2 prosent av beregningsgrunnlaget, dog minimum 120 millioner kroner. Det forventes at banken vil få et nytt pilar 2 vedtak i løpet av 2022.

Banken har utlån både i Norge, Finland og Sverige som per 31.12.2021 hadde krav til en motsyklisk kapitalbuffer på henholdsvis 1,0 %, 0,0 % og 0,0 %. Den vektete motsykliske kapitalbufferen basert på fordelingen av netto utlån i Norge, Finland og Sverige pr. 31.12.21 var 0,6 %. Det er varslet økninger av den motsykliske kapitalbufferen i Norge og Sverige i 2022.

Bankens krav til ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital pr. 31.12.2021 fordeler seg som følger:

Minimum kjernekapital	4,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %
Motsyklisk kapitalbuffer	0,6 %
Pilar 2 tillegg	6,2 %
Ren kjernekapital	16,8 %
Hybridkapital	1,5 %
Kjernekapital	18,3 %
Tilleggs kapital	2,0 %
Ansvarlig kapital	20,3 %

Bankens utlån er finansiert med innskudd fra privatpersoner i Norge, Finland, Sverige og Tyskland, i tillegg til egenkapital, ansvarlig lån og fondsobligasjoner.

Instabank har distribusjon gjennom egen web, markedsføring via samarbeidspartnere og sosiale medier, samt gjennom agenter. Instabank har avtale med flere av de største

agentene i markedet, hvilket sikrer et godt tilfang av søknader om lån. Banken tilbyr også salgsfinansiering i samarbeid med Skeidar og Coop.

2. Oppsummering

2.1 Formål

Bankens Pilar 3 dokument skal være dekkende for bankens plikt til offentliggjøring av finansiell informasjon i henhold til CRR del 8. Dokumentet skal gi en beskrivelse av postene som inngår i den ansvarlige kapitalen, samt størrelse på henholdsvis ren kjernekapital, hybridkapital og tilleggskapital.

Dokumentet skal også beskrive på overordnet nivå hvordan banken styrer og overvåker bankens risiko, samt beregner kapitalbehov for å dekke bankens risikoeksponeringer. Dokumentet gir et kort sammendrag av de vurderinger, analyser og beregninger som foretas i bankens interne ICAAP dokument.

Hensikten med ICAAP i Instabank er å sikre at kapitalen i selskapet står i forhold til risikonivået i den virksomhet som drives. Dokumentet gir oversikt over metoder og kontroller selskapene bruker for å styre risiko. Dokumentet beskriver også langsiktige strategiske og markedsmessige forhold som kan legge føringer på behovet for kapital.

2.2 Ansvarlig kapital og kapitaldekning

Bankens krav til samlet ansvarlig kapital per 31.12.2021 var 20,3 % av beregningsgrunnlaget. Styret har i tillegg besluttet at banken skal holde en «management buffer» på ett prosentpoeng over de regulatoriske kravene. Bankens kapitalmål per 31.12.2021 var som følger:

Kapitalmål	2021
Ren kjernekapital	17,8 %
Kjernekapital	19,3 %
Ansvarlig kapital	21,3 %

Bankens ansvarlige kapital per 31.12.2021 var som følger:

Ansvarlig kapital (1000 NOK)	31.12.21	31.12.20
Aksjekapital	332 642	332 642
Overkurs	178 192	178 192
Annen egenkapital	114 373	31 944
Innfasing IFRS 9	32 045	44 863
Utsatt skatt og øvrige immaterielle eiendeler	-25 777	-30 367
Ren kjernekapital	631 476	557 275
Annen godkjent kjernekapital	40 900	40 900
Kjernekapital	672 376	598 175
Tilleggskapital	56 000	56 000
Ansvarlig kapital	728 376	654 175

Bankens kapitaldekning per 31.12.2021 og beregningsgrunnlag fordelt på risikoklassene som inngår i bankens minimumskrav i henhold til kapittel 14 i finansforetaksloven:

Beregningsgrunnlag (1000 NOK)	31.12.21	31.12.20
Kredittrisiko:		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	56 429	40 624
Eksponering med sikkerhet i bolig	372 790	60 331
Massemarkedsengasjementer	2 030 087	1 927 423
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	113 651	149 499
Andre eiendeler	13 446	103 451
Forfalte engasjementer	162 603	89 308
Beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2 749 005	2 370 635
Operasjonell risiko	516 502	434 202
Samlet beregningsgrunnlag	3 265 507	2 804 837
Ren kjernekapital %	19,3 %	19,9 %
Kjernekapital %	20,6 %	21,3 %
Ansvarlig kapital %	22,3 %	23,3 %

2.3 Risikoeksponering og risikostyring

Det er styret i banken som fastsetter bankens strategi, målsetninger og risikotoleranse.

Styret skal sikre at banken er hensiktsmessig organisert, har en forsvarlig risikostyring og gode systemer for internkontroll. Styret vedtar retningslinjer som fastsetter rammene for bankens risikotaking innenfor de ulike risikoeksponeringsområdene. Direktør Compliance & Risikostyring rapporterer på utviklingen innenfor disse områdene til bankens ledelse, styre og styrets risikoutvalg.

Bankens Direktør Compliance & Risikostyring innehar bankens funksjon for kontroll med risikotaking og etterlevelse av eksternt regelverk og interne retningslinjer og rutiner. Direktør Compliance & Risikostyring rapporterer både til administrerende direktør og direkte til styret og styrets risikoutvalg. Direktør Compliance & Risikostyring skal sikre at alle vesentlige risikoer er identifisert, målt og rapportert til administrerende direktør og styret.

Banken er eksponert for en rekke ulike risikoer som er under løpende vurdering og kontroll av bankens styre og administrasjon. Bankens vurderer behovet for avsetning av kapital til de ulike identifiserte risikoene i tråd med kapitalkravs forskriften.

Instabank identifiserer 9 risikoeksponeringsområder. Disse områdene er:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Likviditets- og finansieringsrisiko
- Valutarisiko
- Endringer i regulatoriske forhold og rammebetingelser
- Renterisiko
- Forretningsrisiko
- Systemrisiko

Hvert risikoeksponeringsområde blir inngående behandlet i bankens ICAAP dokument og beskrives kun på overordnet nivå i dette dokumentet.

På kort sikt er likviditets- og finansieringsrisiko den største risiko for banken. Banken vil ha store problemer med å opprettholde normal drift dersom en større andel av kundene tar ut sine innskudd på en gang. Bankens analyser viser imidlertid at sannsynligheten for at dette skal skje er svært lav. Innskuddsmarkedet er svært rentesensitivt, og banken tiltrekker seg raskt store innskuddsvolumer ved små økninger i innskuddsrenten.

Bankens største risiko på lang sikt er kredittrisiko, altså faren for at mange låntagere ikke betaler rente og avdrag som avtalt. Kredittrisiko håndteres gjennom en kredittscoremodell utviklet i samarbeid mellom bankens Risk avdeling og med noen av de fremste ekspertene på kredittrisiko hos bankens samarbeidspartnere. Det er implementert omfattende og detaljerte rutiner, samt et godt IT-system som støtter opp om bankens arbeid med å identifisere gode låntakere. Banken begynte i 2020 å tilby lån med pant i bolig hvilket gjør at bankens kredittrisiko i større grad påvirkes av utviklingen i eiendomspriser. Banken håndterer dette gjennom gode prosesser for vurdering av panteobjektene verdi, rammer for samlet LTV, samt overvåkning og stresstesting av porteføljen på ulike scenarioer for boligprisfall. Banken har hatt god vekst innen pantelån i 2021, og det forventes at bankens utlånsvekst i tiden fremover vil være vesentlig sterkere innenfor lån med pant i bolig enn usikrede lån. Dette vil medføre en redusert kredittrisiko i bankens utlånsportefølje.

Bankens viktigste oppgave på kort og lang sikt er god lønnsomhet, slik at banken kan opprettholde positive resultater selv ved uforutsette negative hendelser.

3. Retningslinjer for risikohåndtering, styring og etterlevelse

Nedenfor følger en oversikt over Instabanks retningslinjer for identifisering, styring, overvåkning, kontroll og rapportering av risikoer fastsatt av styret.

- Styrets retningslinje for overordnet risikotoleranse
- Styrets retningslinje for kredittgivning
- Styrets retningslinje for håndtering av operasjonell risiko
- Styrets retningslinje for likviditetsstyring
- Styrets retningslinje for markedes- og valutarisiko
- Styrets retningslinje for vern og håndtering av personopplysninger
- Styrets retningslinje for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Styrets retningslinje for internkontroll
- Styrets retningslinje for ICAAP og ILAAP
- Styrets retningslinje for egenhandel
- Styrets retningslinje for håndtering av innsidainformasjon
- Styrets retningslinje for godtgjørelse
- Styrets retningslinje for håndtering av interessekonflikter
- Styrets retningslinje for uavhengig kontroll med regeletterlevelse og risikostyring

Instabank har i tillegg en rekke skriftlige rutiner og prosedyrer innen flere områder, eksempelvis: mislighold, attestasjoner, hvitvasking, HMS, marked, dagligbank, utlån, depot, agenter, IT, etc. Disse oppdateres løpende.

4. Gjennomgang av foretakets internkontroll

Instabank er underlagt forskrift av 22. september 2008 nr. 1080 om risikostyring og internkontroll.

Bankens internkontrollsystem er basert på EBA guidelines, herunder særlig «Guidelines on internal governance» under direktiv 2013/36/EU, og det gjennomføres en gjennomgang av bankens internkontroll i henhold til CRR/CRD IV-forskriften § 37 i månedene september/oktober hvert år. Prinsippene i bankens internkontroll handler om styrets ansvar for fastsettelse av konsernets risikoprofil, godkjenning av organiseringen av virksomheten, tildeling av ansvarsområder og myndighet, krav til rapporteringslinjer og informasjon og organiseringen av risikostyring og internkontrollen.

Prinsippene danner, med tillegg av ICAAP- og ILAAP vurderingen, grunnlaget for bankens overordnede internkontroll. Det foretas i tillegg løpende internkontroll i både 1. og 2. linje på operasjonelle rutiner, kredittgivning og AML prosesser.

Internkontrollen i foretas på følgende tidspunkt, jf. styrets retningslinjer for internkontroll:

- Løpende kontroll
- Årlige skriftlige ledelsesrapporter september – oktober.
- Årlig ICAAP og ILAAP gjennomgang april – mai.

I bankens internkontroll blir alle virksomhetsområdene gjennomgått, og skriftlig rapport og konklusjon blir nedfelt for hver avdeling.

Administrerende direktør produserer et sammendrag av de viktigste funnene fra hver avdeling og presenterer dette for styret sammen med en vurdering av eventuelle tiltak. Styrets risikoutvalg blir presentert alle ledelsesrapportene og kontrollerer at sammendraget til administrerende direktør har fått med seg alle de viktigste funnene fra avdelingenes rapporter.

Internkontrollprosessen blir også gjennomgått av bankens revisor, som avlegger en bekreftelse til styret.

5. ICAAP og ILAAP, Risiko- og sårbarhetsanalyse

5.1 Generelt

Bankens prosesser med hensyn til risiko-, kapital- og likviditetsstyring utvikles kontinuerlig blant annet gjennom forbedringer og utvikling av nye arbeidsmetoder, analyser og erfaringer med løpende kredittpraksis.

Gjennomføringen av ICAAP og ILAAP har bidratt til utviklingen og bedret forståelse for risiko-, kapital- og likviditetsstyringen i banken.

Det foretas en konkret vurdering av ICAAP og ILAAP prosessen minst en gang årlig for å sikre tilstrekkelig kvalitetskontroll. Revisor er involvert i prosessen, og tilbakemeldinger fra Finanstilsynet og revisor blir tillagt vesentlig vekt i bankens arbeid med risiko-, kapital- og likviditetsstyring.

Banken har i dette ICAAP og ILAAP dokumentet benyttet egne modeller og metoder som supplement til regulatoriske metoder.

Instabank benytter følgende metoder i sine risiko- og sårbarhetsanalyser:

1. Regulatorisk tilnærming til beregning av Pilar I-risiko basert på standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for beregning av operasjonell risiko
2. Bransjestandard/erfaring tilpasset bankens kompleksitet og størrelse til beregning av Pilar II-risiko i tråd med Finanstilsynets retningslinjer.

Instabank har definert følgende risikoer som relevante for kapitalbehovsanalysen:

- Kredittrisiko
- Operasjonell risiko
- Markedsrisiko i investeringsporteføljen og handelsporteføljen
- Valutarisiko
- Endring i regulatoriske forhold og rammebetingelser
- Renterisiko
- Forretningsrisiko
- Systemrisiko

Instabank har definert følgende risikoer som relevante for likviditetsbehovsanalysen:

- Likviditets- og fundingrisiko
- Valutarisiko

Instabank har i tillegg identifisert klimarisiko/ESG som et generelt risikoelement som inngår i alle de øvrige risikoene i ulik grad, og som det forventes at vil øke i tiden fremover. Banken vil i økende grad fremover implementere dette i bankens ulike risikomodeller. Klimarisiko/ESG er nærmere omtalt i kapittel 7.

Instabank er ikke eksponert mot følgende risikoer:

- Risiko knyttet til pensjonsforpliktelser – selskapet har kun innskuddsbaserte pensjonsforpliktelser.
- Risiko forbundet med verdipapirisering – ikke i bankens konsept
- Eiendomspriseringsrisiko – banken eier ingen fast eiendom

5.2 Kredittrisiko

5.2.1 Definisjon av kredittrisiko

Instabank definerer kredittrisiko som risikoen for tap knyttet til utlån og kreditter.

5.2.2 Håndtering av kredittrisiko

Håndteringen av kredittrisikoen i Instabank er regulert i "Styrets retningslinjer for kredittgivning - Instabank" som gir overordnede retningslinjer for bankens kredittgivning og dermed håndtering av kredittrisiko. Retningslinjen angir de ytre rammene for bankens kredittpraksis, og suppleres av administrative kredittåndbøker som angir detaljene i bankens kredittpolicy.

Bankens håndtering av kredittpolicy fastsatt av styret, besluttes av en kredittkomité som består av hele bankens ledergruppe. Kredittkomitéen baserer sine beslutninger på analyser og vurderinger fra bankens CRO, analytikere og leder for innfordring. Kredittkomitéen møtes fast en gang i uken. I møtene til kredittkomitéen presenteres

analyser av kundenes kredittkvalitet og misligholdsutviklingen, samt eventuelle forslag til tiltak for å bedre kredittprosessene. Kredittkomiteén innvilger lån over en fastsatt beløpsgrense og ved ulike type avvik fra normale bevillingskriterier

Styrets retningslinjer for kredittgivning er førende for de mer operative dokumentene og modellene som beskrives kort nedenfor.

Scoremodell

Instabank benytter i hovedsak egenutviklede scorekort basert på bankens egne historiske kundedata. Scorekortene benyttes til å kredittvurdere kundene i forhold til alle typer lånesøknader. Ved siden av scorekortene har Instabank etablerte et omfattende sett med policyregler som supplerer scoren fra scorekortene og som sammen danner et fullstendig risikobilde av kundene.

Risikoklassifiseringssystem

Risikoklassifiseringen av søkerne er inndelt i scoreverdier. Scoreverdien er definert slik at sannsynligheten for mislighold (PD - probability of default i prosent) er lavere jo høyere score kunden får. Hver scorekategori har en statistisk beregnet mislighold- og tapsforventning og renten på lånet er basert på denne tapsforventningen.

Automatisert Kredittvurdering

Når det søkes om et lån svarer søkerne på diverse spørsmål om økonomisk status, bo- og familieforhold mm. Økonomiske data verifiseres ved oppslag i gjeldsregistre og ved innhenting av ligningsinformasjon direkte fra skattemyndighetene. Informasjon fra kunden kombinert med gjelds- og ligningsopplysning danner grunnlaget for en likviditetsvurdering som beregner hvor stort lån kunden har evne til å betjene. Dersom kunden har negativ beregnet likviditet etter en renteøkning på 5 prosentpoeng på all gjeld blir lånesøknaden avslått. Informasjon om panteobjekter hentes automatisk både fra Eiendomsverdi og Ambita, ved høy belåning eller usikkerhet om panteobjekters verdi bestilles det i tillegg etakst.

Manuell Kredittvurdering

For de saker som går til manuell behandling, har banken utarbeidet en kredittveiledning som bygger på "Styrets retningslinjer for kredittgivning - Instabank", samt de administrativt utarbeidede kreditthåndbøkene. Banken har som målsetning at manuell kredittbehandling skal reduseres mest mulig etter hvert som den automatiserte kredittvurderingsprosessen blir bedre og bedre. Den manuelle behandlingen består både av en vurdering av søknader før tilbud blir gitt, og verifisering av inntekts- og gjeldsopplysninger og vurdering av pantesikkerhet. Behovet for manuell saksbehandling er blitt vesentlig redusert etter innføringen av gjeldsregister og muligheten til å hente selvangivelse direkte fra Skatteetaten i Norge. Alle pantelån er imidlertid gjenstand for manuell vurdering og kontroll, samt rådgivning tilpasset kundens situasjon.

Fullmaktssystem

I tråd med styrets retningslinjer for kredittgivning i Instabank er det utarbeidet et fullmaktssystem som styrer bankens kredittrisiko ved å ta høyde for individuelle forskjeller blant bankens fullmaktshavere ut fra erfaringsgrunnlag og for å styre kredittgivningen generelt. Pantelån over en viss størrelse må godkjennes av en kredittkomité bestående av bankens ledelse.

Dette fullmaktssystemet styrer den operasjonelle risikoen og indirekte den kredittmessige risikoen.

Rutiner og prosedyrer

Presise rutiner og prosedyrer er avgjørende for en god styring av kredittrisikoen. Instabank har utarbeidet detaljerte rutiner og prosedyrer for hver operasjon som innebærer risiko. Disse er gjenstand for stadig revisjon, og kontinuerlig trening av ansatte sikrer etterlevelse av disse rutinene og prosedyrene. Det ble i perioden september 2020 til juni 2021 gjennomført et større prosjekt i banken for kartlegging, kontroll og håndtering av bankens operasjonelle risiko.

Verdivurdering av pantesikkerhet

Banken tilbyr lån med pant i bolig på inntil 85 % av panteobjektets verdi. Banken benytter ikke utlånsforskriftens unntakskvote til å gi lån med høyere belåningsgrad enn 85 % og per 31.12.2021 var den gjennomsnittlige belåningsgraden i bankens pantelånsportefølje på 64,1 %. Banken benytter Eiendomsverdi sine verdiestimerer der usikkerheten knyttet til verdsettelsen er lav. Dersom Eiendomsverdi ikke kan verdivurdere panteobjektet med lav grad av usikkerhet, blir det krevd fremleggelse av e-takst som ikke skal være mer enn 3 måneder gammel. Banken gjennomfører også stresstest på eiendomspriser for å estimere konsekvensene for kapitaldekningen og økt kredittrisiko ved ulike scenarioer med fall i boligpriser. Konklusjonen fra disse stresstestene i 2021 var at et boligprisfall på 10 % ikke ville påvirke bankens vekstplaner, men at et boligprisfall på 20 % ville medføre at banken enten måtte redusere utlånsveksten eller gjennomføre en emisjon for å opprettholde veksttakten.

Mislighold og inkasso

Som en del av oppfølgingen og styringen av bankens kredittrisiko, inngår også en strukturert oppfølging av bankens misligholdte engasjementer.

Instabank har siden begynnelsen av 2018 hatt forward flow avtaler med Axactor for halvparten av bankens misligholdsportefølje i Norge, og en større andel i Finland og Sverige. Banken har hatt slike forward flow avtaler for alle 3 land frem til utgangen av 2020. På slutten av 2020 gjennomførte banken et salg av en portefølje på 160 MNOK med misligholdte lån, hvilket utgjorde ca. halvparten av alle bankens misligholdte engasjementer. I slutten av 2021 aksepterte banken et bud på en portefølje bestående av eldre misligholdte forbrukslån på ca. 93 MNOK. Salget er forventet å gi en positiv resultateffekt i 1. kvartal 2022 ettersom prisen i transaksjonen overstiger den balanseførte verdien av lånene. Avtaleinngåelse og gjennomføringen av transaksjonen forventes gjennomført i løpet av 1. kvartal 2022. Etter gjennomføringen av salget vil bankens misligholdsportefølje kun utgjøre 5,5 % av bankens samlede utlån per 31.12.2021.

Banken har valgt å ikke fornye noen av forward flow avtalene som utløp i 2021, og vil fremover sende misligholdte lån til ordinær inkasso inndrivelse og heller foreta ad-hoc salg i de tilfellene banken får tilbud på attraktive prisnivåer.

Ansvar for innfordring ligger i Risk avdelingen, hvilket gjør at innsikten fra innfordringsarbeidet umiddelbart kan implementeres i bankens risikoanalyser og anbefalinger til kredittkomitéen. Det er kredittkomitéen som beslutter endringer i bankens kredittprosesser.

Det er et nært samarbeid mellom Risk avdeling og kundesenteret som behandler lånesøknader. Dette bidrar til en god informasjons- og erfaringsflyt mellom disse to avdelingene. Målet er at erfaringer som akkumuleres i avdeling for Risk benyttes aktivt i kompetanseutviklingen til bankens saksbehandlere og ved utviklingen av nye rutiner for søknadsbehandling.

Instabanks beregning av minstekrav knyttet til kredittrisiko er basert på standardmetoden slik den er definert i kapitalkravsforskriften. All eksponering vektet med de satser som er fastsatt av myndighetene.

Klassifisering av kredittrisiko:

Alle lån har flytende rentebetingelser i henhold til markedspris og virkelig verdi av disse lånene anses å være lik bokført verdi.

Brutto og netto utlån og fordringer på kunder	31.12.21	31.12.20
Kasse-/drifts- og brukskreditter	599 994	548 789
Nedbetalingslån uten pantesikkerhet	2 362 157	2 190 544
Nedbetalingslån med pantesikkerhet i bolig	1 003 649	162 956
Balansført agentprovisjoner	104 218	81 236
Fordringer på kunder	-55 132	-15 720
Brutto utlån til og fordringer på kunder	4 014 886	2 967 804
Nedskrivninger på utlån og fordringer på kunder	-182 815	-131 353
Netto utlån til og fordringer på kunder	3 832 071	2 836 451
Individuelle nedskrivninger på misligholdte lån i balansen	2021	2020
Individuelle nedskrivninger ved inngangen til perioden	-72 407	-75 678
Endring i individuelle nedskrivninger ført direkte mot egenkapital ved innføring av IFRS 9 01.01.20	-	-33 084
Endring i individuelle nedskrivninger i perioden (steg 3 i 2020)	-53 029	36 355
Individuelle nedskrivninger ved utgangen av perioden	-125 436	-72 407
Nedskrivninger på grupper av utlån i balansen	2021	2020
Nedskrivninger på grupper av utlån ved inngangen til perioden	-58 946	-11 992
Endring i nedskrivning på grupper av utlån ført direkte mot egenkapital ved innføring av IFRS 9 01.01.20	-	-52 410
Endring i nedskrivning på grupper av utlån i perioden (steg 1 og 2 i 2020)	1 567	5 455
Nedskrivning på grupper av utlån ved utgangen av perioden	-57 379	-58 946
Spesifikasjon av tap på utlån i resultatet	2021	2020
Endring i nedskrivning på grupper av utlån i perioden (steg 1 og 2 i 2020)	-234	7 711
Endring i individuelle nedskrivninger i perioden (steg 3 i 2020)	-54 980	26 627
Konstaterte tap i perioden	-25 669	-127 249
Tap på utlån i perioden	-80 882	-92 911
Aldersfordeling av utlånsbalansen ved utgangen av året	31.12.21	31.12.20
Ikke forfalte utlånsengasjementer	3 082 109	2 254 712
Forfalt engasjement inntil 30 dager	433 659	364 889
Forfalte engasjementer mellom 31-60 dager	114 066	87 209
Forfalte engasjementer mellom 61-90 dager	28 855	33 765
Forfalte engasjementer 91 dager +	307 111	161 714
Sum	3 965 800	2 902 289
Aldersfordeling av utlånsbalansen ved utgangen av året i prosent av brutto utlån	31.12.21	31.12.20
Ikke forfalte utlånsengasjementer	77,7 %	77,7 %
Forfalt engasjement inntil 30 dager	10,9 %	12,6 %
Forfalte engasjementer mellom 31-60 dager	2,9 %	3,0 %
Forfalte engasjementer mellom 61-90 dager	0,7 %	1,2 %
Forfalte engasjementer 91 dager +	7,7 %	5,6 %
Sum	100,0 %	100,0 %

Alle kunder i banken klassifiseres med en PD (sannsynlighet for mislighold) og tilhørende risikoklasse ved hver månedsslutt utifra bankens eget utviklede adferdsscorekort. Inndelingen i risikoklasser under er basert på klassifiseringen av kunder per 31.12.2021.

31.12.21				
Risikoklasse	Antall	Balanse	Andel	gj.snittlig PD
A 0 - 2,5 %	15 880	298 268	7,7 %	1,2 %
B 2,5 % - 5,0 %	9 039	811 397	19,0 %	4,0 %
C 5,0 % - 7,5 %	2 276	648 109	16,6 %	5,8 %
D 7,5 % - 10,0 %	3 239	484 517	12,4 %	8,3 %
E 10,0 % - 12,5 %	4 457	497 920	12,8 %	11,0 %
F 12,5 % - 15,0 %	1 385	162 664	4,2 %	14,4 %
G 15,0 % - 17,5 %	140	49 681	1,3 %	16,0 %
H 17,5 % - 20,0 %	1 032	71 579	1,8 %	18,6 %
I 20,0 % - 25,0 %	1 262	108 973	2,8 %	22,4 %
J 25,0 % - 30,0 %	1 640	163 893	4,2 %	28,8 %
K 30,0 % - 40,0 %	892	118 850	3,1 %	35,3 %
L 40,0 % - 50,0 %	732	53 478	1,4 %	43,3 %
M 50,0 % - 75,0 %	1 701	194 615	5,0 %	60,0 %
N 75,0 % - 100,0 %	128	14 247	0,4 %	80,1 %
Sum klassifisert	43 803	3 678 189	92,6 %	
Ikke klassifisert	2 637	287 611	7,4 %	0,0 %
Sum	46 440	3 965 800	100,0 %	

Bankens tapsabsorberende evne gjennom de løpende resultatene vurderes som meget god ettersom banken har en høy rentemargin på utlån. I tillegg er bankens tapsabsorberende evne gjennom bankens egenkapital sterk, gitt de svært høye kapitalkravene banken har fått.

Da Koronakrisen inntraff i Norge i mars 2020 valgte banken å stramme kraftig til i utlånspraksisen og det ble nesten ikke gitt usikrede lån fra midten av mars til slutten av mai. Banken fryktet på det tidspunktet at misligholdet og utlånstapene ville øke, men det er det motsatte som har skjedd. Lavere rente og lavere forbruk har ført til at mislighold og utlånstap har gått betydelig ned.

5.3 Markedsrisiko

5.3.1 Definisjon av markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av svingninger i aksjekurser, obligasjoner, kredittspreader, renter og valutakurser. Risiko for tap ved svingninger i aksjekurser, obligasjoner og kredittspreader er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter, mens risiko for tap ved svingninger i valutakurser og renter både er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter og dens øvrige virksomhet.

5.3.2 Håndtering av markedsrisiko

Styret i banken har vedtatt retningslinjer for håndtering av markedsrisiko. Banken har en likviditetsbeholdning av lett omsettelige andeler i verdipapirfond av LCR-kvalitet som sikrer at banken har tilgang på likviditet i en normalsituasjon og i en krisesituasjon. Banken har i tillegg plasseringer i oppgjørsbanken DNB samt pengemarkedsfond. Banken ønsker ikke å ta markedsrisiko for å øke avkastningen ut over det som følger av denne likviditetsforvaltningen.

Alle plasseringene er langsiktige, uten henblikk på videresalg. Banken har ingen handelsportefølje og avsetter derfor ikke til markedsrisiko under pilar 1. Det avsettes

derimot for kredittrisikoen som obligasjonene er eksponert for basert på en risikovekting på mellom 0 og 25 % i tråd med kapitalkravsforskriften.

Banken har utlån i EUR, SEK og NOK, innskudd i EUR, SEK og NOK, samt leverandørkostnader i EUR, SEK og NOK. Banken har derfor en valutarisiko som er netto eksponering i EUR, SEK og NOK. Eksponeringen i utenlandsk valuta sikres gjennom valutaterminer og den usikrede valutaeksponeringen skal til enhver tid være innenfor en ramme som er definert av styret.

5.4 Operasjonell risiko

5.4.1 Definisjon av operasjonell risiko

Instabank definerer følgende operasjonelle risikoer som de viktigste;

- IKT-risiko (driftsavbrudd)
 - utkontraktering
 - egenutvikling
- Svindel og misligheter, ”tabber og feil”
- Personalrisiko
- Kundeklager og omdømmerisiko - defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av misfornøyde kunder, sviktende tillit og omdømme i markedet, hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter

5.4.2 Håndtering av operasjonell risiko

Styret har vedtatt rammer og måltall på de ulike operasjonelle risikoene som registreres i et sentralt hendelsesregister, og som Direktør Compliance & Risikostyring rapporterer på til styret hvert kvartal. Banken har også et internkontrollsystem som administreres av bankens Direktør Compliance & Risikostyring. Internkontrollen evalueres av styret to ganger i året, i forbindelse med vedtagelse av bankens ICAAP og i forbindelse med styrets evaluering av bankens internkontroll med ledelsesrapportering fra hvert medlem av ledergruppen.

I perioden september 2020 til juni 2021 ble det gjennomført et større prosjekt i banken for kartlegging av operasjonelle prosesser, samt identifisering av risikoer og hensiktsmessige kontroller og tiltak for håndtering av den operasjonelle risikoen. Prosjektet har ledet til økt innsikt i bankens operasjonelle risikoer og en rekke nye rutiner og kontroller.

Håndtering av IKT-risiko

Banken er oppmerksom på at utkontraktering av tjenester stiller selskapet ovenfor utfordringer hva gjelder operasjonell risiko. Risikoen vedrørende utkontraktering håndteres i hovedsak ved kontinuerlig oppfølging av eksterne samarbeidspartnere og ved fokus på kvalitet og stabilitet ved valg av leverandører. Banken har i 2021 oppdatert alle risikovurderingene av bankens utkontrakteringer og lagt nye oppfølgingsplaner.

I utgangspunktet er det tanken at den operasjonelle risikoen knyttet til drift av selskapets egenutviklede systemer reduseres ved at de driftes av eksterne, profesjonelle partnere. Egenutvikling av systemer betyr utfordringer mht. nøkkelpersoner.

Håndtering av svindel og misligheter

Når det gjelder svindel og misligheter fra kunders side har Instabank som policy at alle forsøk og konkrete svindelsaker umiddelbart skal politianmeldes. Det har vært en markant

nedgang i antallet ID-tyveri og svindelsaker etter innføringen av SBL og gjeldsregister i Norge. Det har vært mindre svindel og misligheter i 2021 enn tidligere år.

Følgende forebyggende og kontrollerende tiltak er iverksatt med tanke på egne medarbeidere:

- Full sporbarhet i saksbehandlingssystemer
- God tilgangskontroll
- Systemmessige begrensninger
- Krav til arbeidsdeling
- Stikkprøvekontroll månedlig

Håndtering av personalrisiko

Instabank søker å håndtere personalrisikoen ved å være en attraktiv arbeidsplass gjennom bl.a.:

- Markedsmessig lønn og øvrige betingelser
- Intern kompetanseutvikling (kurs, videreutdanning etc.)
- Godt arbeidsmiljø
- Sosiale arrangementer
- En positiv og inkluderende kultur
- Normal arbeidstid og arbeidsbelastning
- Tilretteleggelse for bruk av hjemmekontorløsninger

Håndtering av kundeklager og omdømmerisiko

Det er et sterkt fokus på kundeopplevelse og kundevennlighet i bankens produkt- og prosessutvikling. Det gjennomføres også kundeundersøkelser for å forsikre oss om at bankens kunder er fornøyde. Siste kundeundersøkelse som ble gjennomført var i slutten av 2021 blant bankens pantelånskunder. På en skal på 1-5 hvor 1 er lite fornøyd og 5 er veldig fornøyd gav bankens pantelånskunder en gjennomsnittlig score på 4,14 poeng. Kun 6,1 % av de spurte gav en score på 1 eller 2. Banken følger også opp og besvarer tilbakemeldinger gitt gjennom Trustpilot. Banken hadde ved årsskiftet fått ca. 1500 anmeldelser med en snittscore på 4,7 på en skala fra 1 – 5.

Banken har forøvrig en egen rutine for håndtering av kundeklager for å sikre at misfornøyde kunder blir ivaretatt på en god måte.

Omdømmerisiko deles i kortsiktig- og langsiktig risiko. På kort sikt vil for eksempel god likviditetsstyring og -beredskapsplaner kunne avhjelpe en eventuell vanskelig situasjon forårsaket av et plutselig fall i kundenes tillit til banken.

Instabank er en liten aktør, og bankens finansiering er i hovedsak basert på egenkapital og innskudd fra kunder. Dersom omdømmesvikten er så betydelig at det kan true bankens evne til å tiltrekke seg kunder og generere lønnsomhet, vil det igjen kunne føre til at innskuddskunder tar ut sine innskuddsmidler. Dette kan føre til at banken kommer i en presset likviditetssituasjon.

På lengre sikt vil faren for å ikke nå forventet lønnsomhet være til stede, noe som igjen kan gjøre det mer krevende å opprettholde en solid kapitaldekning.

Instabank søker å redusere omdømmerisikoen ved å:

- Sterkt fokus på kundetilfredshet
- Føre dialog med kunder, myndigheter, arbeidstakere, organisasjoner og andreinteressenter
- Ikke gå inn i kontroversielle prosjekter med kontroversielle aktører
- Følge nasjonale og internasjonale regler og normer
- Følge samme praksis som andre finansinstitusjoner

5.5 Likviditets- og finansieringsrisiko (ILAAP)

5.5.1 Definisjon av likviditets- og finansieringsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine løpende forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på aktiva som må realiseres eller i form av ekstra dyr finansiering.

5.5.2 Håndtering av likviditets- og finansieringsrisiko

5.5.2.1 Generelt om risikorammer for håndtering av likviditets- og finansieringsrisiko

Styret i Instabank har fastsatt retningslinjer for håndtering av likviditetsrisiko som skal sikre at banken ikke tar uønsket likviditets- og finansieringsrisiko og at banken etterlever reglene i forskrift om forsvarlig likviditetsstyring.

Banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert hovedsakelig gjennom innskudd og finansiering skal være tilstrekkelig diversifisert. Banken skal til enhver tid ha en likviditetsreserve som skal bestå av plasseringer av høy kvalitet. Likviditetsreserven skal bestå av innskudd i Norges Bank, innskudd i DNB og/eller fondsplasseringer av LCR kvalitet nivå 1 eller 2.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til diversifisering av finansieringen samt krav til LCR, NSFR og Likviditetsindikator 1 & 2.

Styret har vedtatt en krisehåndterings- og gjenopprettingsplan i tråd med reglene i krisehåndteringsdirektivet. Denne beskriver tiltakene som skal iverksettes dersom banken kommer i en alvorlig likviditetskrise.

Banken opplevde at likviditeten falt kraftig i mars 2020 i forbindelse med koronakrisen og den kraftige eurostyrkelsen. Likviditeten falt ikke så lavt at krisehåndterings- og beredskapsplanen måtte iverksettes, men flere av virkemidlene ble tatt i bruk, blant annet en betydelig økning i innskuddsrenter. Dette førte til at likviditeten raskt økte igjen og i løpet av noen uker var bankens likviditet tilbake på ønsket nivå.

5.5.2.2 Organisering og kontroll

CFO har ansvar for løpende overvåkning, styring og rapportering av likviditetssituasjonen samt likviditetsbudsjett og prognoser. CFO kan delegerer oppgaver, men ikke ansvaret, til ansatte i finansavdelingen. CFO skal foreslå tiltak for å bedre likviditetssituasjon til CEO og bankens ledergruppe, som beslutter tiltak som f.eks endring av rentebetingelser på innskudd.

CFO har ansvaret for å orientere om bankens likviditetssituasjon ukentlig i bankens ledermøter eller oftere til bankens ledergruppe ved behov.

Direktør Compliance og Risikostyring har et uavhengig kontroll- og rapporteringsansvar for oppfyllelse av rammene for likviditetsrisiko samt stresstester direkte til styret.

5.5.2.3 Risikomåling og prognoser for likviditetsbehov

Banken har metoder for å identifisere, måle og overvåke bankens likviditetsbehov og likviditetsrisiko. Det utarbeides likviditetsprognoser både på kort sikt og på lang sikt. Banken har rutiner som sikrer at dette gjøres på en konsistent måte.

5.5.2.4 Stresstester

Banken gjennomfører stresstester for å analysere likviditetssituasjonen. Stresstestene skal belyse om banken har tilstrekkelig likviditet til å unngå betalingsproblemer og til å tilfredsstille de rammer for likviditetsrisiko som er fastsatt i dette dokumentet på kort og lang sikt.

Stresstestene skal omfatte alternative scenarioer som dekker selskapsspesifikke hendelser, markedsspesifikke hendelser og en kombinasjon av disse.

Banken skal gjennomføre stresstester av likviditetssituasjonen hvert kvartal eller oftere ved behov. Resultatet av stresstestene skal rapporteres til styret hvert kvartal som en del av bankens risikorapportering. Administrasjonen vurderer regelmessig forutsetningene som benyttes i analysene.

Erfaringene fra stresstestene brukes når styret vurderer likviditetsstrategien og vedtar retningslinjer og rammer for likviditetsrisiko og risikotoleranse og oppdaterer beredskapsplanen

5.5.2.5 Rutiner for overvåking

CFO skal løpende overvåke likviditetsrisikoeksponeringen og finansieringsbehovet. Og skal også være ansvarlig for at det rapporteres i henhold til styrets retningslinjer.

Dersom det oppdages brudd på interne rammer og retningslinjer skal det rapporteres umiddelbart til adm. direktør. Alvorlige brudd skal rapporteres til styret.

5.5.2.6 Styre- og ledelsesrapportering

Finansavdelingen rapporterer jevnlig til styret og ledelsen. Rapporteringen er ment å gi et helhetlig bilde av bankens likviditetssituasjon.

Følgende faste rapportering er lagt til grunn for oppfølgingen av likviditeten:

- CFO skal daglig rapportere til ledergruppen om utviklingen i bankens bankbeholdning og utviklingen i innskudd og utlån.
- CFO skal ukentlig rapportere til ledergruppen om utviklingen i hele likviditetsbeholdningen for innskudd, utlån, bankinnskudd samt obligasjons- og fondsplasseringer fordelt etter motpart og valuta. Likviditetsrapporten skal gjennomgå i bankens ukentlige ledermøter.
- Likviditetssituasjonen skal rapporteres til styret hver måned som en del av økonomirapporten og hvert kvartal skal styret motta en utvidet likviditetsrapport.
- Etterlevelsen av rammer for likviditetsrisiko skal overvåkes av Direktør for Compliance og risikostyring og rapporteres kvartalsvis til bankens ledergruppe og til bankens styre som en del av risikorapporteringen.

I en stressituasjon skal bankens ledelse og styre motta rapportering hyppigere. Da banken opplevde en stresset likviditetssituasjon i mars 2020 ble det i en periode rapportert daglig til styrets leder.

5.6 Endring i regulatoriske forhold og rammebetingelser

5.6.1 Definisjon av endringer i rammebetingelser

Regulatoriske forhold og rammebetingelser defineres som det regelverk Instabank må forholde seg til innenfor de forretningsområder selskapet driver i.

5.6.2 Håndtering av endringer i rammebetingelser

Når det gjelder mulige endringer i konsesjonskrav og/eller rammevilkår, er risiko søkt håndtert på følgende måte:

- Aktiv bruk av Finansdepartementets, Finanstilsynets, Datatilsynets og Arbeidstilsynets hjemmesider, som blant annet innebærer automatisk varsel ved utsending av rundskriv og pressemeldinger etc.
- Direktør Compliance & Risikostyring har ansvaret for umiddelbar distribusjon av eventuelle endringer internt, og oppfølging av at disse implementeres.
- Aktiv bruk av Finans Norges hjemmeside, som gir en god oversikt over konkrete endringer.
- Kursing og kompetansebygging internt, for eksempel i regi av Finans Norge, Norges Juristforbund etc.
- Være "føre var", det vil si at banken skal ha et aktivt forhold til politiske signaler som omhandler finansnæringen
- Avstå fra spekulativ og kontroversielle forretningsmetoder som kan være utsatt for nye reguleringer.
- Etablere bredde i distribusjonen
- Medlemskap i Finansieringsselskapenes forening gir banken innsikt i bransjens utvikling og muligheten for samarbeid om tilpasning til nye regulatoriske krav.

5.7 Renterisiko

5.7.1 Definisjon av renterisiko

Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstiden mellom innlån og utlån.

5.7.2 Håndtering av renterisiko

I de fleste tilfeller tilpasser Instabank seg til de endringer som konkurrentene gjør på sine produkter.

Dersom banken ønsker å endre innskudds- eller utlånsrenten i kundens disfavør, må dette gjøres med henholdsvis 2 måneders eller 6 ukers varsel. Når renten endres i kundens favør, kan renten endres umiddelbart.

Tabellen under viser gjenstående tid til renteregulering for bankens balanse pr. 31.12.21:

Markedsrisiko knyttet til renteinstrumenter							
31.12.21:							
Eiendeler (1000 NOK)	Inntil 1					Poster uten	Totalt
	mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	rente-eksponering	
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	-	-	-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	281 279	-	-	-	-	-	281 279
Utlån til og fordringer på kunder	-	3 832 071	-	-	-	-	3 832 071
Obligasjoner og sertifikater	679 759	-	-	-	-	-	679 759
Ikke rentebærende eiendeler	-	-	-	-	-	37 331	37 331
Sum eiendelsposter	961 038	3 832 071	-	-	-	37 331	4 830 439
Gjeld og egenkapital (1000 NOK)							
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 047 128	-	-	-	-	-	4 047 128
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-	-	-	-
Øvrig Gjeld	-	-	-	-	-	28 882	28 882
Ansvarlig lånekapital	-	56 000	-	-	-	-	56 000
Egenkapital/minoritetsinteresser	-	-	-	-	-	666 107	666 107
Sum gjeld og egenkapital	4 047 128	56 000	-	-	-	694 989	4 798 117
Ikke balanseførte	-	-	-	-	-	-	-
Netto inkl. ikke balanseførte	4 047 128	56 000	-	-	-	694 989	4 798 117

5.8 Forretningsrisiko

5.8.1 Definisjon av forretningsrisiko

Forretningsrisiko er definert som inntjenings- og marginrisiko, samt konsentrasjonsrisiko på et overordnet nivå.

5.8.2 Håndtering av forretningsrisiko

Trenden de siste årene og erfaring fra andre land tilsier at en større andel av personmarkedslåneene gis gjennom agenter og låneformidlere og at dette bidrar til å drive utlånsrentene nedover.

En fordel ved agentkanalen er at den har en forutsigbar akkvisisjonskostnad, i motsetning til direktekanalen der lønnsomheten ved de enkelte markedsføringstiltakene er mer usikre. En annen fordel ved at provisjonen utbetales kun når et lån er utbetalt, er at det blir enkelt å måle lønnsomheten.

Den største ulempen med agentkanalen er at banken gjør seg avhengig av agentene og at banken er i konkurranse med de øvrige bankene i denne kanalen for hver eneste lånesøknad. Dette gjør at snittrenten som banken klarer å hente ut gjennom agentkanalen gjennomgående ligger lavere enn i direktekanalen.

Ved å bli avhengig av agentene utsettes banken også for press på provisjonssatsene da bortfall av en eller flere av bankens viktigste agenter vil kunne få vesentlig betydning for bankens nysalg og vekst. Banken har redusert avhengigheten av agenter ved å samarbeide med flere store agenter, samt ved å ha bygget opp en sterk direktekanal. Agentkanalen vil på sikt hovedsakelig bli benyttet som supplement til direktekanalen.

På lengre sikt vil likevel redusert portefølje gi svikt i inntjening og redusere kapitaldekning, da banken har en stor andel faste driftskostnader.

Banken lanserte lån med pant i bolig i midten av 2020. Dette produktet har vesentlig lavere risiko enn usikrede lån og vil bidra til å redusere både kredittrisikoen og forretningsrisikoen

til banken etter hvert som denne porteføljen vil utgjøre en større del av bankens samlede virksomhet.

5.9 Systemrisiko

5.9.1 Definisjon av systemrisiko

Systemrisiko er definert som risikoen for at hele det finansielle systemet rammes som følge av smitteeffekter når en eller flere finansinstitusjoner opplever finansielle problemer.

5.9.2 Håndteringen av systemrisiko

Banken håndterer systemrisikoen gjennom å diversifisere bankens pengeplasseringer. Selv om kjennetegnene ved en finansiell systemkrise er at den rammer bredt, så anses det som en stor fordel å spre bankens midler på flere banker og flere pengemarkedsfond med ulik plasseringsprofil. En eventuell krise vil ikke nødvendigvis ramme like hardt og på samme tidspunkt i alle finansinstitusjonene, det reduserer derfor risikoen betydelig å diversifisere plasseringen av overskuddslikviditet. Det gjøres også en vurdering av de enkelte bankenes soliditet før en eventuell pengeplassering.

Risikoen for at en større andel av innskuddskundene tar ut sine midler i en finansiell stressituasjon søkes redusert gjennom å ha en rentemodell som favoriserer innskudd under kr. 2 millioner. Innskudd under 2 millioner er dekket av innskuddsgarantien til Bankenes sikringsfond og anses derfor som vesentlig mindre utsatt for innskuddsflukt. Bankens samlede innskudd som ikke er dekket av innskuddsgarantien til Bankenes sikringsfond utgjorde per 31.12.2021 mindre enn 1 % av innskuddene.

Banken håndterer denne risikoen også gjennom å ha god innskuddsdekning, og en betydelig reserve plassert på bankens oppgjørskonto.

5.10 Valutarisiko

5.10.1 Definisjon av valutarisiko

Valutarisiko er definert som risikoen for at svingninger i valutakurser kan ha negativ effekt på bankens resultat og verdi av bankens eiendeler målt i norske kroner. Dersom banken har ulik beholdning av passiva og aktiva i en fremmed valuta vil store valutasvingninger også påvirke bankens likviditet.

5.10.1 Håndtering av valutarisiko

Banken har utlån og innskudd i euro og i SEK. Banken har imidlertid ulik mengde utlån og innskudd i de forskjellige valutaene. Dette eksponerer banken for valutarisiko ettersom valutaene kan variere kraftig i kurs mot NOK. Denne risikoen håndteres ved kjøp av valutaswapper på tilsvarende beløp som bankens netto eksponering i euro og SEK.

Når Euroen styrker seg mot NOK og SEK vil utlånsbalansen øke mer enn innskuddene og således føre til redusert innskuddsdekning.

På lengre sikt vil bankens valutarisiko håndteres ved å balansere utlån og innskudd i euro og SEK slik valutaendringer ikke påvirker bankens resultat.

6. Sensitivitetstest

Sensitivitetsanalysen måler effekten på resultat og egenkapital av +/- 1 prosentpoeng endring i rentebærende eiendeler og gjeld for 2021. Endring på +/- 1 prosentpoeng anses som en hensiktsmessig utslagsstørrelse

2021	Resultat	Egenkapital
Effekt av 1 % økning i rentenivå	7 460	5 595
Effekt av 1 % reduksjon i rentenivå	-7 460	-5 595

7. Klimarisiko/ESG

Finansmarkeder og finansforetak påvirkes av både fysiske klimaendringer (fysisk risiko) og omstillingen til et lavutslippssamfunn (overgangsrisiko). Klimarisiko vil kunne påvirke banken gjennom eksponeringer mot husholdninger, foretak, finansielle motparter og markedet for øvrig. Kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko påvirkes, men i ulik grad.

Klimarisikoen i norske finansforetak er ikke ubetydelig og kan i enkelte scenarioer ha betydning for finansiell stabilitet. Risikoen for finansiell ustabilitet avhenger av når og hvor brått klimaendringer inntreffer, og hvor raskt en omstilling til en lavutslippsøkonomi skjer.

Klimarelatert risiko er et område hvor reguleringsarbeidet er i ferd med å styrkes. Financial Stability Board (FSB) som hører under BIS, har opprettet arbeidsgruppen Task force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). TCFD har definert hvordan man kan konkretisere vurderinger av finansiell usikkerhet knyttet til klimarisiko. Det er foreløpig frivillig å følge disse anbefalingene.

EU lanserte i juni 2019 retningslinjer som konkretiserer de klimarelaterte faktorene som er omfattet av EU-direktiv om rapporteringsplikt for selskap om ikke-finansielle forhold, og Finanstilsynet publiserte sin egen temarapport om klimarisiko i juni 2019. I rapporten vektlegges FSBs anbefalinger som rammeverk for å rapportere om klimarisiko. Den foreløpige vurderingen i rapporten er at det ikke bør innføres særnorske regler for rapportering av klimarisiko i finansnæringen, men at man bør avvete utfallet av arbeidet som pågår på europeisk nivå.

I juni 2020 ble forordningen om et rammeverk for klassifisering av bærekraftige aktiviteter (taksonomien) vedtatt i EU. Kravene i klassifiseringssystemet var i utgangspunktet ment for finansmarkedsaktører som tilbyr grønne finansprodukter. Gjennom politiske behandling i EU ble det imidlertid også inkludert at større bedrifter skal være underlagt rapporteringskravene. I det norske lovforslaget er definisjonen av større bedrifter noe utvidet til å omfatte alle selskaper med noterte verdipapirer, i tillegg til alle banker. Regelverket vil således også treffe Instabank, dog i vesentlig mindre grad enn banker som driver med investeringsvirksomhet eller tilbyr bedriftsfinansiering. Instabank tilbyr ikke såkalte «grønne lån» eller andre type finansprodukter som vil benytte seg av klassifiseringssystemet. Banken har imidlertid identifisert dette som et mulig fremtidig produktområde.

For å kunne anses som bærekraftig må en økonomisk aktivitet i henhold til taksonomien bidra til ett eller flere av EUs klimamål:

- begrensning av klimaendringer
- klimatilpasning
- bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marine ressurser
- omstilling til en sirkulærøkonomi, avfallsforebygging og gjenvinning
- forebygging og kontroll av forurensning
- beskyttelse av sunne økosystemer

Instabank sin vurdering er at bankens virksomhet verken bidrar til eller forhindrer oppfyllelsen av EU sine klimamål, og at virksomheten således må anses som klimanøytral. Banken har imidlertid identifisert ESG som et strategisk fokusområde for 2022 og tiden fremover, og vil undersøke mulighetene for å bidra positivt til oppfyllelsen av EUs klimamål.

I Finanstilsynets temarapport om klimarisiko i finansforetakene fremgår det at finansnæringens håndtering av klimarisiko først og fremst bør følges opp gjennom tilsyn med foretakenes risikovurderinger og soliditet. Videre fremgår det at Finanstilsynet forventer at foretakene i sine risikostyringssystemer dekker alle vesentlige risikoer, herunder risikoer knyttet til effekten av klimaendringer og overgang til et lavutslippssamfunn. Dette gjenfinnes også i CRR/CRD IV-forskriften og forskrift om internkontroll og risikostyring. Det er videre fremhevet at tilsynet vil følge opp bankenes vurdering av klimarisiko i risiko og kapitalbehovsvurderinger.

ESG-risiko, herunder klimarisiko, vurderes i sammenheng med bankens strategi for kredittvirksomheten og retningslinjer for kredittgivning. For Instabank er det i denne sammenheng særlig viktig å se på omdømmerisiko og forbrukerhensyn. Dette har vært helt sentralt i beslutningen om å fokusere mindre på tradisjonelle forbrukslån og mer på andre finansielle produkter til personmarkedet. Klimarisiko vurderes pt. som mindre sentralt ettersom banken kun har produkter for privatmarkedet og produktene vurderes som klimanøytrale. Dersom banken skulle gå inn i bedriftsmarkedet vil det være nødvendig å vurdere bedriftskundenes klimarisiko i forbindelse med vurderingen av virksomhetens bærekraft og kredittverdighet også på lang sikt. Gjennom den geografiske diversifiseringen har banken redusert sin eksponering mot den oljeavhengige norske økonomien og således også bankens klimarisiko.

Instabank følger arbeidet som pågår, og vil jobbe videre med implementering av klimarisiko som et element i bankens risikostyring.